

Referaten.

RUBRIEK 1. Algemeen (verenigingswezen, onderwijs, onderzoekswezen, monografiën enz.).

Internationaal Boschbouw Congres te Boedapest. T. Aminoff. Skogen. 20, 398—401, 1936.

Er waren op het Internationaal Boschbouwcongres 37 staten van 10 tot 14 September te Boedapest vertegenwoordigd, hoofdzakelijk uit Europa. Het grootste aantal was wel uit Hongarije zelf, maar van ver afgelegen landen waren toch ook soms nog een groot aantal personen overgekomen; zoo uit Finland 15.

Meer dan 100 gedrukte rapporten werden ter behandeling ingediend. Bij de sluiting werd de wensch uitgesproken, dat in alle deelnemende landen afdelingen werden gevormd van een in te stellen Internationaal Boschbouw Comité, teneinde alle inkomende zaken en rapporten te beoordeelen.

Als een van de meest dringende zaken werd de bebossching van kale vlakten genoemd. Omtrent de natuurbescherming en wat was gezegd in de rapporten over bosch- en landschapsschoon bleek men algemeen de dezelfde beginselen toegeedaan.

Bij een rapport uit Nederland van G. Houtzagers waren zeer mooie foto's van beplante wegen. Een dezer foto's werd gereproduceerd, voorstellende een wegbeplanting van *Populus angulata* als „arbre de grande culture”.

Bij de vrede van Trianon heeft Hongarije 6/7 van zijn boschoppervlakte verloren, in hoofdzaak naaldhout. Het overblijvende loofhout brengt jaarlijks slechts 1,7 m³ hout per ha voort, waardoor men genoodzaakt is jaarlijks voor een aanzienlijk bedrag aan timmerhout in te voeren.

Deskundig beheer der Hongaarsche bosschen is thans voor het particulier bezit verplicht gesteld. Hiervoor moeten academisch gevormde houtvesters worden aangesteld. Daarnaast wordt er ernstig naar gestreefd de boschoppervlakte uit te breiden.

B. S.

RUBRIEK 3. Houtteelt waaronder biologie der houtgewassen, systematiek en zaadteelt).

Taxus baccata vormen. Leonard A. Springer. Jaarboek der Ned. Dendrologische Vereeniging. 39—42, 1934.

Van *Taxus baccata fastigiata* (*hibernica*) komt alleen de vrouwelijke vorm voor, die gemakkelijk allerlei bastaarden vormt door natuurlijke bestuiving van *Taxus baccata*. Schrijver klaagt er echter over, dat er kweekers zijn, die al deze weinig verschillende *taxus*-vormen afzonderlijk namen gaan geven, hetgeen de toch al groote verwarring in de nomenclatuur in het algemeen nog maar grooter maakt.

F. B.

Pinus pungens Michx. Th. C. Oudemans. Jaarboek der Ned. Dendrologische Vereeniging. 61—62, 1934.

Een aan Oudemans niet eerder bekend boschje van *Pinus pungens*

op het landgoed de Treek bij Leusden trok zijn aandacht, daar deze soort nog niet op Schovenhorst bij Putten in het bekende Pinetum voor kwam. Hij beschrijft deze soort als een botanisch interessante, die de kegels halfweg de jaarscheut vormt, terwijl zij vele jaren aan de takken blijven zitten. Aan één tak telde hij 12 generaties kegels! Merkwaaardig is voorts, dat de kegels niet schijnen open te springen. Ondanks allerlei in het werk gestelde pogingen lukte dit niet, zoodat de zaden moesten worden gewonnen met behulp van hamer en beitel. Ook in de natuur blijven de kegels jaren lang gesloten zitten en hoe zij hun zaad kunnen kwijt raken is nog niet bekend. F. B.

La question du peuplier au point de vue suisse. Barbey, J. F. Suisse. 9/10, 197—207, 1936.

De cultuur van populieren doet zich in Zwitserland onder twee vormen voor: ze worden voor de beplanting van woeste, vaak moerassige, gronden gebruikt en de aldus aangelegde cultuur staat dan dichter bij het landbouw- dan bij het boschbouwbedrijf, of wel ze worden gebruikt voor het meer rendabel maken van elzenhakhout en voor lage terreinen in het bosch.

Het gebruik van populieren is in Zwitserland zeer beperkt; vooral tot de cantons Waadt en Valais, meer in het bijzonder in het dal van de Rhone en van de dalen van Orbe en Broye. In het midden van het land komt deze houtsoort slechts sporadisch voor.

Het is wonderlijk, dat deze snelgroeiende nuttige houtsoort niet meer opgang heeft gemaakt. In Italië en Frankrijk komt ze meer voor en het voor meubels, lucifersdoosjes, kasten, kisten enz. benodigde hout wordt dan ook in groote hoeveelheden uit die landen in Zwitserland ingevoerd.

Barbey betreurt dit laatste en geeft daarom eenige cultuurmethoden aan, ter aanmoediging van den aanplant in Zwitserland. Als soort meent hij vooral te kunnen aanbevelen de in Frankrijk veelvuldig geteelde „peuplier régénéré”, de *Populus cordata robusta*, een kruising van *P. Canadensis* en *P. pyramidalis*.

De ingenieurs der publieke werken hebben herhaaldelijk beplantingen langs kanalen en wegen doen aanleggen, maar door gebrek aan dendrologische kennis werden de verkeerde soorten gebruikt, terwijl men ook niet altijd van de juiste behandeling en de wijze van het aanbrengen der beplanting op de hoogte was. Men behoeft Frankrijk en Italië maar door te trekken om te zien hoe Zwitserland ten achter is. Langs wegen, spoorwegen, beken en kanalen treft men daar goed groeiende populierenbeplantingen aan. In Zwitserland kan men dit eigenlijk alleen maar in de gemeente Yverdon, hetgeen daar is te danken aan het initiatief van den oud-inspecteur Comte. Rondom de stad zijn duizenden peppels geplant.

In den boschbouw is de aanplant van deze houtsoort bijna onbekend. Men vergeet maar al te veel, dat slecht groeiend struikgewas van els of wilg op lagen grond rendabel zou kunnen worden gemaakt door dit op onderlinge afstanden van 6—8 m door te planten met populieren, die na dertig jaar 100—120 francs zouden kunnen opbrengen, d.w.z. fr.4,— per jaar.

Dat den peppel in Zwitserland ook vele gevaren dreigen wil de schrijver niet verzwijgen. Hij noemt dan ook de zwam *Dotyichiza* en de voor naamste, ook bij ons bekende, vijanden uit de insectenwereld. de K.

RUBRIEK 4. Boschbescherming (waaronder natuurbescherming en jacht).

De waarde van het bosch op geestelijk en hygiënisch gebied.

Redactioneel. Skogen. 20, 395—396, 1936.

Ook in Zweden worden de geestelijke en hygiënische waarden van

het bosch terdege beseft en niet alleen in feestzalen als klinkende frasen ten beste gegeven, maar bij ieder boschbouwer bestaat een hoog en heilig gevoel voor deze levenswaarden, die zich niet in geldswaarde laten uitdrukken. In den Zweedschen Rijksdag werd een motie ingediend om alle Domeinbosschen die in de nabijheid van steden en dorpen liggen, als recreatie-terreinen voor het publiek open te stellen en om van dien grond nimmer iets aan particulieren te verkoopen. B.S.

RUBRIEK 6. Boschhuishoudkunde (waaronder beheer, handel, recht, wetgeving en arbeid).

Die forstlichen Verhältnisse Badens. Landesforstmeister H u g, Karlsruhe. Allg. F. u. J. Z. 10, 321—326, 1936.

Baden heeft een oppervlakte van 1,5 miljoen ha, waarvan ruim 600.000 ha bosch. Deze oppervlakte is naar den eigendom verdeeld als volgt:

Staatsbosschen	± 100.000 ha	17.2 %
Gemeentebosschen	± 263.000 ha	44.4 %
Particuliere en andere bosschen	± 228.000 ha	38.4 %

Het land is door den Staat ingedeeld in rond 100 boschdistricten. Elk district omvat in doorsnee 4200 ha bosch, waarvan een uiteenlopende oppervlakte particulier boschbezit. Volgens de wet van 15 November 1833, dus reeds over de 100 jaren, worden zoowel de Staatsbosschen als de bosschen der gemeenten onder volledig staatstoezicht gesteld en bovendien gelden voor particulieren zekere bepalingen ten opzichte van hun boschbezit. Reeds over de 100 jaren zijn 381.000 ha bosch onder de verantwoordelijke leiding van het staatsboschbeheer gesteld en het was mogelijk een intensief beheer te voeren met natuurlijke verjonging, gemengde bestanden — met al naar de grondgesteldheid, verscheidenheid van houtsoorten — goede verpleging, enz.

Hoe zegenrijk bovengenoemde wet en de Badensche boschorganisatie gewerkt hebben, bewijst wel de toestand der bosschen, de ontwikkeling der houtsoorten, de aanwas en de opbrengsten, zoowel in de staatsbosschen als in die der gemeenten. In de staatsbosschen een gemiddelde aanwas van 8,3 m, in de gemeentelijke bosschen een aanwas van 7,9 m³; welke getallen zeker niet gering zijn.

Het streven is thans voor alle standplaatsen en geologische formaties, bodem en flora, den opstand en de boschbouwkundige behandeling vast te stellen. Vanzelf sprekend kan het gedurende de periode van 100 jaren verzamelde materiaal hierbij goede aanwijzingen geven. P. D.

La sylviculture suisse. (Etude, élaborée par l'union suisse des paysans). H. B. J. F. Suisse. 9/10, 214—216, 1936.

De moeilijke toestand waarin de houtmarkt verkeert, het steeds dalen van de rentabiliteit der bosschen, was aanleiding tot het maken en publiceren van een studie over het Zwitsersche bosch, een daad, die door de boschbouwers als een te waardeeren collegialiteit wordt beschouwd.

In de voorrede van de hand van Laur, Borelt en Howald kan men lezen: „Deze publicatie is bestemd om aan de autoriteiten en aan het Zwitsersche volk te toonen, dat zonder verwijl radicale maatregelen moeten worden genomen om het bosch, een onzer schoonste nationale bezittingen, te beschermen.” Als de voornaamste middelen worden dan genoemd:

- bevordering van de boschbouwkennis;
- verbetering van de toegangswegen;
- vermindering der vrachten;
- nog sterkere verhooging van de invoerrechten op rond- en gezaagd hout;

- e. vermindering van den brandhoutinvoer, vooral aan de zijde van de Fransche grens; invoerrechten op stookmiddelen;
 f. bevordering van het gebruik der boschproducten, zooals voor bestrating, alcoholstokerij, brandhout, houtkool enz. de K.

Die Reichshoma vom 1. April 1936. Speer. Allg. F. u. J. Z. 9, 305—309, 1936.

Iedere koopman, doch ook ieder boschbeheerder, moet zijn artikelen — het hout — welke hij wil verkoopen, sorteeren. Zonder dit kan hij het niet in een ruimen kring van koopers aanbieden.

Het sorteeren van hout is moeilijk daar het geen homogene stof is en de eigenschappen onmogelijk volledig aan te geven zijn, daar deze vaak nog veranderen. Het sorteeren van hout moet nauwkeurig geschieden, doch er moet tevens rekening gehouden worden met de mogelijkheden voor een boschbeheerder en de eischen van den aspirant koper.

De nieuwe Deutsche Rijksvoorschriften houden met beide rekening. Het groote voordeel van deze voorschriften is, dat zij door alle boschbezitters, zoowel staat, gemeente, als particulier, op dezelfde wijze uitgevoerd moeten worden en dat de grondslagen van deze sorteering duidelijk voor alle onderdeelen zijn vastgelegd. Ook de koopers hebben zich aan deze voorschriften te houden. Tevens beteekent deze maatregel (1 October treden de voorschriften in werking) een ordening der Deutsche houtmarkt.

Vervolgens geeft schrijver nog eenige voorbeelden van de vastgestelde sorteeringwijze van het hout. P. D.

RUBRIEK 8. Boschgeschiedenis (waaronder beschrijvingen van bedrijven).

Wasserwirtschaft in den Auewäldungen der badischen Rheinniederung. Otto Faber. Allg. J. u. F. Z. 9, 289—300, 1936. (Vervolg op het artikel gerefereerd in het Ned. Boscbouwtijdschrift, 3, 108, 1936).

Het gebied omvat 30.000 ha en zal de komende 10 jaren een ruime werkgelegenheid aan vele handen bieden en een belangrijke verbetering van lage, natte terreinen beteekenen. Niet alleen de boscbouw, vooral de populieren- en wilgen aanplantingen zullen van deze ontwatering profijt trekken, doch ook landbouw, visscherij en jacht. Thans reeds — nu met de werkzaamheden nog slechts een klein begin is gemaakt — neemt men verbeteringen waar van bewoning, huisvesting, enz. Schrijver staat nog nader stil bij den tegenwoordigen toestand van het te ontwateren gebied en de technische uitvoering, de kosten en de renteberekening. Een aantal teekeningen en prachtige foto's verduidelijken den tekst.

P. D.